

"Evet, kader, cüz-ü ihtiyari, iman ve İslamiyet'in nihayet meratibinde; kader, nefsi gururdan ve cüz-ü ihtiyari, adem-i mesuliyetten kurtarmak içindir ki, mesâil-i imaniyeye girmişler." cümlesini izah eder misiniz?

Bu cümlede iki ayrı hakikat birlikte sunuluyor: ***Birisi***, "Kader, nefsi gururdan kurtarır." ***Diğeri***, "İnsan cüz'i irade ile mesuliyeti üzerine alır ve günahlarının cezasını çekmeyi hak eder."

Dünya işlerindeki başarılarımız gibi ibadetlerimiz de birer ilahi lütuftur. Bunlarda da bizim hissemiz çok azdır.

Mesela, namazı Allah emretmiş, nasıl kılınacağını Allah Resulü (asm) öğretmiştir. Dünyayı döndürmekle namaz vakitlerimizi getiren o olduğu gibi, namazda okuduğumuz ayetleri de o inzal buyurmuştur. İnsana, sadece "**namaz kılmaya yahut kılmamaya karar vermek**" kalır.

O halde insan, yaptığı ibadetle, hayır ve hasenatla övünemez, ancak bu şerefe mazhar olduğu için Rabb'ine şükreder.

Kaderin gururu kırması, sadece bir hikmetidir; yoksa sadece bu hikmetten ibarettir, denilmiyor. Mesela; avam insanlar geçmişteki başına gelen üzücü hadiseleri kadere vererek, ruhen rahatlayabilirler, Üstad Hazretleri buna cevaz veriyor ve bu manaya şu ibareler ile işaret ediyor:

"Manen terakki etmeyen avam içinde kaderin cây-ı istimali var. Fakat o da maziyat ve mesaibdedir ki, yesin ve hüznün ilacıdır. Yoksa maasi ve istikbaliyatta değildir ki, sefahete ve atalete sebep olsun."(2)

Diğer bir hikmeti; kader, insanı hâdiselerin altında ezilmekten kurtaran bir tevekkül gemisi gibidir; insan bütün manevî sıkıntılarını ve ağırlıklarını bu gemi üstüne bırakıp rahatlar.

Manen terakki eden evliya, asfiya ve kâmil müminler, lütufla kahır arasında fark görmezler; Allah'ın her türlü takdirine karşı tam bir teslimiyet ve rıza içindedirler. Bu hususi bir durumdur. Bediüzzaman Hazretleri, geniş halk kitlelerine, mazide vuku bulan hâdiselerde kaderi hatırlamalarını tavsiye eder ve bunun faydasını da ümitsizliğe düşmemek ve gereksiz yere üzülmemek şeklinde belirler.

Mazide kaçırdığı fırsatlar için bir ömür boyu üzölüp dövünmenin insana hiçbir faydası yoktur, ama zararı kesindir. Böyle bir insan, maziye kadere havale etmeli, **“Bunda da bir hayır vardır.”** diyerek hayatını çileden, azaptan kurtarmalıdır.

İstikbale gelince, insan, kaderinin ne olduğunu bilmediğine göre, cüz’i iradesini kullanmak mecburiyetindedir. Üzerine düşen vazifeyi yaptıktan sonra, tevekkül yoluna girebilir. Yoksa **“Kaderimde ne varsa o olur.”** deyip tembelce oturamaz.

Dipnotlar:

- 1) bk. [Sözler, Yirmi Altıncı Söz.](#)
- 2) bk. [a.g.e.](#)